

Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti

*Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori*

Centro Tutela Consumatori Utenti

Via Dodiciville 2

39100 Bolzano

Tel. 0471 975597

info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures agost-setëMBER 2011

L'istalaziun de deteturs de gas ne n'é nia obliënta

Tla ZCS röiel adalerch tres indô domandes che reverda n' impresa che vënn da cíasa a cíasa deteturs de gas („rivelatore gas“) da 200 a 370 euro. A tröc consumadus ti él gnü dit che la istalaziun dl aparat é odüda danfora dala lege. Mo tl formular d'apostaziun él scrit che ara se trata dla venüda de n produt che ne n'é nia preodü dala lege. I consumadus ne n'é porchël nia oblià da lascè ite i rapresentanc dl aparat o da le cumprè. Che che à cumprè n te' aparat po se trà zoruch dal contrat (art. 64 DlG 206/2005) te 10 dis da canche ài l'à sotesscrit (tres lëtra racomanada cun avis de recioiüda). L'aparat mëss ti gnì ortié zoruch all'impresa; chësc cost é a cíaria dl consumadù. De plü informaziuns ciàfon dai consulënc dla ZCS al numer de tel. 0471-975597.

Metede averda pro antizipaziuns por tratamënc dal dotur dai dënz

Al espert de doturs di dënz dla ZCS ti él gnü lascè alsavëi che a n valgügn paziënc ti él gnü proponü na bela reduziun dl prisc, sce ai paià döta la soma danfora. Cun n paiamënt antizipé përdon tl caje de problems vigni dërt. I désses tignì fora antizipaziuns por prinzip. I ne désses gnanca no stlü jö contrac de finanziamënt, mo tó sö sce al va debojëgn n credit personal pro osta banca de crëta. Tl caje de tratamënc cérs désson se fà fà n preventif da de plü doturs di dënz, ajache al é poscibl che üsc dënz sides sagns por n ater dotur di dënz.

WHO: Metede averda ales faziuns biologiches dles micro-ones

L'Agenzia internazionala por la inrescida sön le crebesc dla organisaziun mondiala dla sanité à tlassifiché i cíamps eletromagnetics a frecuënza alta sciöche val' che fej bonamënter gnì le crebesc, pian ia da n prigo plü alt por tumors al ciorvel maligns lié al adoranza de technologies de comunicaziun che funzionëia cun micro-ones: fonins, telefonns zënza cabl, WiFi. Por smendrì la cíaria de smog eletrich dësson adorè plütosc la rëi fissa, destodé le fonin canche ara va y

fà a manco inće pro la rēi fissa de radiotecnologies sciöche telefonns zënza cabl. Implü desson porvè da sensibilisé l'ambiènt incèria, por ej. te scora, sön le post de laûr, te mensa y te restaurant.

Aiazzone-Fiditalia: les bries pê por val'

La linia de lamentanzes sön la botëga de mebli Aiazzone ne s'archita nia. La situaziun é tres la medema: i mebli é gnüs apostà, mo nia (o ma en pert) condüć. Ajache la maiù pert di cumpradus à stlüt jö n contrat de finanziaimënt por la cumpra de mebli cun la sozieté de credit coliada Fiditalia, mëssi paié les rates por mebli che ai ne n'à nia ciafè. Le titolar de Aiazzone Panmedia-SA à fat concurs d'auri, y insciö mëss dōtes les ghiranzes gnì fates avarēi tres l'aministradù dl concurs, y chësc fat é lié a trōpes domandes. La ZCS à porchël porvè da anulè i contrac de venüda y arjunje insciö cun les bunēs n apajamënt di caji de lamentanza. Śëgn à Fiditalia finalmënter azetè la interuziun dl paiamënt a rates y garanti che an ćiararà da ciafè fora sce les somes paiades ite „zënza rajun“ é da rete. A chësc ti ćiararà i esperć dla ZCS avisa, a na moda che al ti vëgnes finalmënter reconesciü ai consumadus atocà sü dërc.

Pücia adoranza dla tarifa „soziala“ por proteses di dënz

Tl pröm mez ann dl 2011 s'à ma 20 paziënc anuzé dla tarifa soziala dles assoziaziuns di doturs di dënz ANDI, por porsones cun entrades basses. Che che po s'anuzé de chisc sorvisc, ći sorvisc che al vëgn pité y olà che ai vëgn pità é l nosc espert di doturs di dënz che ves dij al numer 345 8826990.

La ZCS lascia alsavēi che an po inće fà domanda de aiüt sozial finanziair dles comunitēs raionales o dl'Aziēnda Soziala de Balsan, sce le sorvisc ne n'é nia gnü pité dal sorvisc sanitar publich.

Cuta de bol sön depots de titui alzada

Le pachet de sparagn emanè cun decret legislatif dal Govern vëiga danfora dai 17 de messè dl 2011 inant n majer alzamënt dla cuta de bol sön i depots di titui al ann:

- por depots ćina 50.000 euro: 34,20 euro
- por depots de passa 50.000 y ćina 150.000 euro: 70,00 euro
- por depots de passa 150.000 y ćina 500.000 euro: 240,00 euro
- por depots de passa 500.000 euro: 680,00 euro.

Dal 2013 inant dess la cuta de debit al ann gnì alzada ćiamò n iade, y plü avisa aladò dla categoria dessura a 34,20 euro – 230,00 euro – 780,00 euro y 1.100,00 euro.

Al po ester che tröc pici sparagnadus vais sön i cunc d'investimënt porvia de chësc aumënt, inće ćiodi che dailò pon inće n'aprotité dla reduziun planificada dla cuta de fontana dal 27% al 20%.

Le consēi dla ZCS: no jì zënza ponsè sön investimënc de scioldi, che n'à nia da fà cun n aumënt.

Diretives sön la cíasa clima nöies en forza

Dal pröm d'agost él en forza les directives tecniches nöies por la cíasa clima. Sön 67 plates vègnel splighé i tröc detais che reverda la costruziun y le ressanamënt. Por i consumadusc ô les directives tecniches nöies di plü segurèza pro la cumpra, la costruziun y le ressanamënt de imobii – ajache les directives tecniches nöies dà dant tröc detais – mo baldi inçe de majeri cosc.

Pro na cíasa da öna na familia é chisc cosc por la calculaziun dla cíasa clima cun laprò i documënc y i detais che va debojègn de ca. 1.800 euro. Spo röiel cíamò pormez i cosc por le blower-door-test - le test sön l'hermetizité - de ca. 600 euro, sciöche inçe i cosc por la certificaziun dla cíasa clima. Chisc é pro n frabricat (cína 500 m² de spersa de alzada netto) danter 840 euro y 1.200 euro aladò dla categoria de cíasa clima. Chël é indöt passa 3.200 euro, cost de chël che al ne vègn sovënz nia tignì cunt pro la calculaziun.

Cína ai 31 d'otober dl 2011 él la poscibilitè de lascè fà la certificaziun dla cíasa clima aladò dles directives tecniches vedles (merz 2010). Por chël déssel pro la cumpra cína d'otober gnì stlarì avisa aladò de cía diretiva che al mëss gnì fat la certificaziun.

De plü informaziuns ciafèise chilò: www.verbraucherzentrale.it.

Relaziun sön le prisc di auti 2010

Püces mo impò de gran desfarënzies de prisc tla UE

La Comisciun Europeica à inçe chësc isté, sciöche vigni ann, indò coiü adöm i prisc di auti di 89 modì d'auto plü venüs de 26 marcíà tla UE; ara i à ressumè te na paridlada de prisc di auti y ciafè fora che: "Al é de pices desfarënzies de prisc pro auti nüs tla UE!" Porimpò pàiel la mèia da cíarè sura i confins fora por i consumadus talians.

Sce i orésses se cumprè por ej. n Renault Clio, spo po le consumadù europeich inçe sparagné cína al 39,5% sce al ciafa fora le paìsc plü a bun marcé. Inçe la minunga oramai surapassada che i auti talians sides plü bun marcé chilò da nos, ne ti corespogn nia a la realté sce an ti cíara ala tabela de paridlada: i prisc dles tasses pro le Fiat Punto Evo tla Talia é söinsom, deperpo che chi por le Ford Focus é dessot. Le link ala paridlada di prisc detaiada, sciöche inçe na brosciüra cun consëis d'ütl sön l'importaziun personala de auti dal'UE ciàfon chilò: www.euroconsumatori.org.

Descriziun di alimënc: l'ascogna va inant

Do agn de discussiuns sön cíi informaziuns che le consumadù dess ciafè tl dagnì tl supermercé, à le Parlamënt dl'UE aprovè definitivamënter le regolamënt sön les informaziuns di alimënc. Fazit: l'industria alimentara s'à fat avarèi la maiù pert dles ghiranzes: degöna descriziun a semafer (vèrt, ghel y cöce) y degönes informaziuns obliëntes sön le valur nudritif dancà. Insciö ne n'é les bombes de calories y de zücher inçe tl dagnì nia da odèi a pröma odlada. Sön vigni confeziun mëssel gnì dé dant le valur energetich, i grasc, i aji grasc saturà, le zücher, le sè, les proteines y i carboidrac te na tabela. La maiù pert di produturs la metarà iadedò. L'atra mancíanza reverda la grandèza minima de scritöra,

ajache 1,2 milimetri é por tröc cíamò „nia da lì“.

Ordöra y verzöra a Balsan

De gran desfarënzies de prisc, de mius indicaziuns de prisc

Ala fin de messè à la ZCS abiné adöm i prisc de 26 sorts de ordöra y verzöra te 5 posc de venüda a Balsan; chisc prisc é spo gnüs paridlà cun chi dla hala dl gran marcé a Verona (inçe davert por la cumpra al menü). Aladò de na cumpra d'ejëmpl vëgnel fora chësta gradatöra: le post de venüda plü çer a Balsan é le marcé tla str. Rovigo cun 34,94 euro, spo le marcé dla ordöra cun 32,18 euro, spo Frilo cun 21,21,28 euro, spo i supermarcià cun 20,00 euro y spo Lidl cun 15,13 euro. Tla hala dl gran marcé a Verona pàion 10,10 euro. Por cí che reverda la cualité él le marcé tla str. Rovigo che ti la stica a düc: le 98% di produc é produc de pröma categoria por cí che reverda la cualité y le 2% é de secunda categoria; le 91% di produc vëgn dala Talia y le 9% dal èster (Frilo à le 8% di produc de pröma categoria y le 92% de 2.). La indicaziun di prisc sön i marcià é miorada dassënn. I details dla inrescida ciàfon sön www.verbraucherzentrale.it.